

Organ: Klientrådet för personer i arbetsför ålder
Tid: 6.3.2024 kl. 16.00–19.00
Plats: Vasa centralsjukhus, H-huset, mötesrum H0.124

Närvarande

Klientrådet:

Kallio Malin	medlem	
Kallio Sirpa	medlem	Teams
Palo Anni	medlem	
Rydgren Melanie	medlem	Teams
Sillanpää-Söderqvist Teija	medlem	
Söderudd Isa-Maria	medlem	
Vainioniemi Tuija	medlem	
Viikilä Maria	medlem	

Arbetsgrupp för klientrådet

för arbetsför ålder

Mustonen Marja	chef för mental- och missbrukarvård
Penttinen Erkki	sektordirektör, personer i arbetsför ålder
Skuthälla Tanja	ledande läkare, operativ verksamhet
Sundman Lisa	överskötare, social- och hälsocentral och sjukhusservice/specialsjukvårdens öppenvård
West Sari	kundbetjäningsschef

Frånvarande

Osmo Jarmo	medlem
Rosenstedt Gun-Maj	medlem
Ståhlberg Tobias	medlem
Vesiluoma Terhi	medlem

Sakkunniga

Petra Fager
Kirsi Jormanainen

Ordförande: Erkki Penttinen / Marja Mustonen
Sekreterare: Sari West

Program:

16.00 – 16.30 Diskussion om kundernas förtroende för välfärdsområdet på basis av resultaten av enkäten
Petra Fager, kommunikationsdirektör

16.30 – 17.00 Presentation av stödtjänster för sysselsättning för vuxna
Kirsi Jormanainen, koordinerande serviceförmån, Vuxensocialarbete, Serviceenheten för stöd av arbetsförmågan och sysselsättning

17.00 – 17.15 Kaffe

17.15 – 17.45 Nationella mål för social- och hälsovård
Erkki Penttinen, sektordirektör, personer i arbetsför ålder

17.45 – 18.15 Uppdatering av strategin och servicestrategin för Österbottens välfärdsområde
Erkki Penttinen, sektordirektör, personer i arbetsför ålder

18.15 – 18.30 Diskussion, frågor, idéer och information

18.30 Mötet avslutas

Resolution 6.3.2024

Diskussion om kundernas förtroende för välfärdsområdet på basis av resultaten av enkäten

Petra Fager, kommunikationsdirektör

Före mötet ombads klientrådet att besvara en enkät där man utredde kundernas förtroende för välfärdsområdets service och hur förtroendet för välfärdsområdet kunde stärkas. Kommunikationsdirektören Petra Fager presenterade de enkätsvar som kommit in hittills. En del av klientråden har ännu inte besvarat enkäten.

Medborgarnas förtroende har mätts också nationellt med hjälp av mätaren Medborgarpulsen och enligt den mätningen är förtroendet för hälsovårdssystemet lågt bland de finländska medborgarna. Finlands regering och de politiska partierna är de som placerar sig lägre än hälsovårdssystemet i den nationella förtroendemätningen. Förtroendet har minskat sedan år 2020.

De preliminära svaren på enkäten som gäller Österbottens välfärdsområde och som riktades till klientråden visar att förtroendet fått ett resultat som varierar mellan 4,4 och 3,4, svarsalternativen var 0–5.

Klientrådet diskuterade vilka faktorer som stärker förtroendet och vilka faktorer som försvagar förtroendet.

Vad stärker förtroendet?

- När den som behövt service och vård fått det, då ökar förtroendet. Ett förtroende måste alltid förtjänas.
- När positiva saker förs fram via media. "Bara goda nyheter" från välfärdsområdet lanseras.
- Det måste alltid vara tipptopp, så att man inte blir frustrerad. Det stärker förtroendet.
- När man får kontakt med rätt person får man mycket bra service.
- En myndighetslinje, dit man som myndighet kan ta kontakt.
- Telefontjänsterna har inte fungerat, men när de har fungerat berättas det glatt om det.

Vad försvagar förtroendet?

- När det är svårt att få kontakt med rätt person.
- Den kontinuerliga krisnyhetsrapporteringen påverkar.
- Pressen lyfter fram sådant som är negativt, vilket kan påverka den psykiska hälsan hos många.
- Arvodena som välfärdsområdets förtroendevalda får är oskäligen låga, vilket det pratas om bland invånarna.
- Det är lång väg från Kristinestad till Vasa. Man hör hela tiden om någon som inte kommit fram per telefon och sedan blivit tvungen att köra till Vasa bara för att bli nekad i dörren. Mottagningstider som avbokas i sista minuten försvagar förtroendet. Det går alltid åt en halv eller hel dag att köra till Vasa. Det här blir dyrt för samhället när personer i arbetsför ålder måste använda arbetstid åt att köra till Vasa.
- Att kön till tandläkargranskning är 14 månader är ett stort problem.
- Det är hopplöst att få någon reda i faktureringen, det dröjer länge och fakturorna skickas till indrivning.
- Det går inte att skicka e-post. Personer i arbetslivet har inte tid att börja reda ut saker.
- Laihelaborerna är mycket upprörda över att den allmänmedicinska avdelningen stängs, speciellt ur ett språkpolitiskt perspektiv eftersom avdelningen var den enda finskspråkiga. Helt finskspråkiga måste åka till en svensk vårdplats.
- Trots att elektroniska alternativ funnits har man behövt ringa. Tidsbokningen på nätet är inte till någon hjälp om man vill ha en läkartid, eftersom det inte går att boka läkartid där.

Presentation av stödtjänster för sysselsättning för vuxna

Kirsi Jormanainen, koordinerande serviceförmån, Vuxensocialarbete, Serviceenheten för stöd av arbetsförmågan och sysselsättning

Rehabiliterande arbetsverksamhet är en social service som är ämnad för personer som på grund av begränsningar i arbets- eller funktionsförmågan inte kan arbeta eller delta i den offentliga arbetskraftsservicen. Målet med rehabiliterande arbetsverksamhet är att motverka negativa konsekvenser av arbetslöshet för funktionsförmågan, stärka klientens livs- och vardagskompetens samt arbets- och funktionsförmåga och även motverka marginalisering genom att erbjuda en möjlighet till arbetsverksamhet och andra tjänster.

Arbetsförmågan är inte ett stabilt tillstånd. En person kan vara arbetsförmögen idag, men inte längre imorgon. Hen kan ha arbete nu, men hen kan bli arbetslös. Myndigheterna borde fundera på vad personen har för förhållande till arbetet, vilket arbete hen kan göra och vilka mål hen har för arbetet. Arbetets betydelse måste beaktas i all service. Social- och hälsovårdens samarbete behövs.

Klientrådet diskuterade följande om den rehabiliterande arbetsverksamheten:

Vilken syn har ni på arbetets betydelse för en person, familj, samhället?

- ekonomisk trygghet
- kunna försörja sig själv
- skatteintäkter åt samhället
- skapar meningsfullhet, dygnsrytm och rutiner
- betydelse för den psykiska hälsan
- sociala relationer och nätverk
- ökar välbefinnandet
- förebild för de yngre generationerna
- en upplevelse av att man är viktig
- dra nytta av och dela utbildning och erfarenheter
- Betydelsen kan variera från person till person. Någon vill "bara fiska" och inte jobba.

Hurdana utvecklingsförslag har ni gällande de tjänster som främjar arbetsförmågan?

- En människa har det illa ställt när hen har många diagnoser. Då en människa har både psykiska och fysiska sjukdomar är stödet till stor hjälp. Man bör se människan bakom alla ofullkomligheter. Om man bara ser problem kan situationen kännas svårare än vad den i verkligheten är. Ibland kan problemet bero på att man förlorat sitt kall i livet.
→ Servicen måste ges i rätt tid: av rätt team med rätt innehåll och i rätt tid.
- Om alla bara känner förståelse för människan, så kan människan bli ett "barn" som inte förmår göra nåt själv. Människan blir en passiv del av allt som sker, invandrare som exempel. Från och med mottagningssystemet har de lärt sig att vara passiva. Hos en del ligger passiviteten visserligen i deras natur. Men vad är det som gör människor passiva, är det vårt system eller är det rädslan för auktoriteter, eller vad.
→ En för individen lämplig serviceEtt mångprofessionellt nätverkande som lämpar sig för klientens situation
- Också arbetsgivarna har mycket att lära sig, vad innebär arbetsprövning, arbetsträning osv., och vad ansvarar arbetsgivaren för i respektive situation, hurdan rehabilitering behöver arbetstagaren. Arbetsgivarna måste informeras om vad som behöver rehabiliteras i arbetet.
- Organisationen är för tillfället synnerligen komplicerad. Bestämmelserna i lagstiftningen är diffusa, tidsgränser, hittills, senast osv.
→ Enklare organisation.

- Respons bör begäras av dem som deltagit i arbetsprövning eller deltagit i någon tjänst som främjar arbetsförmågan.

Vilken betydelse har det yrkesövergripande samarbetet (t.ex. socialarbetare, läkare, FPA, TE-byrån) för klienten?

Hur vet vi att det yrkesövergripande samarbetet fungerar ur klientens perspektiv?

- Klienten riskerar att "snubbla" på diagnoser och expertis. Stämplor, stigmatisering/enda problemen ses.
- Självbestämmanderätten; blir man på riktigt hörd? Hur går det med livets kall? Människan får ett berättigande för det egna kallet. Fråga: "Hur mår du?"
- Omsorg som gagnar klientens ärendeYrkesinriktad kompetens som erbjuds koordinerat i samråd.
- Effektiv användning av resurser.
- Klienten erbjuds den service som lämpar sig just för hen, ekonomiskt stöd och sysselsätts vid behov.
- Respons bör begäras av klienterna.

Nationella mål för social- och hälsovård

Uppdatering av strategin och servicestrategin för Österbottens välfärdsområde

Erkki Penttinen, sektordirektör, personer i arbetsför ålder

Erkki Penttinen berättade att social- och hälsovårdsministeriet samt finansministeriet styr social- och hälsovården ur deras eget perspektiv. Bland annat ramen för budgeten fastställs på statlig nivå av ministeriet. Välfärdsområdenas underskott är 1,4 miljarder euro. Finansieringen skapar många utmaningar, och besparingsåtgärder måste vidtas för att vi ska uppnå ett överskott och därmed få fullmakt att uppta lån för vår verksamhet. Vår tjänsteproduktion måste anpassas efter de ekonomiska ramvillkoren med beaktande av invånarnas behov och de eventuella förändringar som sker i omvärlden.

Rådsmedlemmarna hade i förväg getts följande dokument:

- Framtids- och anpassningsprogrammet 2023–2026
- Österbottens välfärdsområdes servicestrategi 2024–2026 – utkast
- Österbottens välfärdsområdes strategi – uppdaterat utkast 2/2024
- Megatrender och omvärldsanalys 2024

Klientrådet förde en diskussion på basis av inledningsanförandet och dokumenten.

Vad är positivt och bra i framtids- och anpassningsprogrammet 2023-2026, välfärdsområdets utkast till strategi och utkast till servicestrategi?

- Det finns mycket bra i programmet, visionen, målen och utvecklingsåtgärderna är bra.
- Sättet hur man påverkar resursbristen, alla gör det som de yrkesmässigt är behöriga att göra.
- Säkerställandet av att kompetensen är tillräcklig, det övergripande förbättrandet av arbetsrotationen.
- Stärkandet av de digitala tjänsterna. Målet borde vara att alla som kan ska använda sig av digitala tjänster för att man ska få resurser för dem som inte kan uträtta sina ärenden digitalt.
- Det att man för fram positiva saker i olika medier.
- Tillgodogörandet av svenskan i de nationella, digitala tjänsterna.
- Tillgodogörandet av svenskan i läkarutbildningen.
- Det lönar sig att framhäva styrkorna.
- Kamratstödet, den tredje sektorn och erfarenhetssakkunniga har tagits i beaktande på många sätt.

Vad borde ändras? Vad saknas?

- Ledningen måste ha en uppfattning och vision om vad som behövs, men vi som rådmedlemmar anser att det som görs måste vara rättvist och jämlikt.
- En vision och olika mål är bra men om tilliten är svag så kan man fråga sig om visionen är realistisk?
- Det grundläggande arbetet måste göras ordentligt, och sedan måste man ta beslut och följa upp vad besluten får för konsekvenser och sedan justera besluten vid behov. Det krävs flexibilitet att göra förändringar vid behov.
- Ledningen bör vara lyhörd, varför det viktigt att ordna höranden.
- När man säger att vi är nära så betyder det att också servicen är nära? Då borde servicen vara nära och man borde inte hela tiden stänga närtjänster. Nära; en anhörig i Kristinestad vars anhöriga vårdas i Vasa .
- Digitala tjänster fungerar inte för allt.
- Ungas tankar om nuläget och framtiden.
- Invånarna måste upplysas vitt och brett om förändringar. Exempelvis enheter som stängs. Information om var ifrågakvarande enhet eller tjänst finns måste förmedlas via många olika kanaler. Adress och karta.

Distribution

Klientrådets medlemmar
Styrgruppen för personer i arbetsför ålder
Välfärdsområdets styrelse